

Pranešimas spaudai
Liuksemburgas, 2022 m. birželio 30 d.

ES auditoriai mato galimas Komisijos naudojimosi išorės konsultantų paslaugomis rizikas

Šiandien paskelbtoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje teigiama, kad taip, kaip Europos Komisija samdo ir naudoja išorės konsultantų paslaugomis, nevisiškai užtikrinama, kad lėšos būtų panaudotos racionaliausiu būdu ir būtų visapusiškai apsaugoti jos interesai. Sistemoje, kuria reglamentuojamas naudojimas šiomis paslaugomis, yra didelių spragų, dėl kurių gali kilti su paslaugų teikėjų koncentracija, pernelyg didelė priklausomybė ir galimais interesų konfliktais, kurie nėra pakankamai stebimi, susijusios rizikos. Auditoriai taip pat atkreipia dėmesį į trūkumus, susijusius su konsultantų darbo ir jo pridėtinės vertės vertinimu.

Auditoriai nustatė, kad Europos Komisijos informacinė sistema neatskleidžia viso vaizdo apie tai, kaip Komisija naudoja išorės konsultantų paslaugomis. Akivaizdu tai, kad Komisija vis dažniau naudoja išorės konsultantų paslaugomis įvairioms konsultavimo ir paramos paslaugoms teikti. Pastaraisiais metais ji kasmet sudaro apie 1 milijardo eurų vertės sutarčių, susijusių su įvairiomis paslaugomis, pavyzdžiui, konsultaciniu darbu, tyrimais, vertinimais ir mokslinių tyrimų veikla. Išorės paslaugų teikėjai daugiausia dalyvauja įgyvendinant ES kaimynystės ir plėtros politiką, tarptautinę partnerystę, užsienio politikos priemones ir klimato politikos veiksmus. Auditoriai tikrino, ar Europos Komisijai pavyko racionaliausiai panaudoti lėšas ir apsaugoti savo interesus.

„Kai kurių užduočių perdavimas išorės vykdytojams gali būti naudingas ir kartais būtinas, – teigė už auditą atsakingas Audito Rūmų narys François-Roger Cazala. – Tačiau Europos Komisija turėtų užtikrinti, kad jos išmokamų pinigų suma turėtų kuo didesnę vertę. Reikia daugiau skaidrumo ir atskaitomybės dėl užduočių, kurias galima perduoti išorės vykdytojams, ir būdo, kaip valdomos tiekėjų koncentracijos, per didelės priklausomybės ir interesų konfliktų rizikos. Tikiuosi, kad mūsų ataskaita padės ES administracijai judėti šia kryptimi.“

Auditoriai nustatė išorės konsultantų įdarbinimą reglamentuojančios sistemos spragų. Visų pirma konsultavimo ir mokslinių tyrimų paslaugų, kurios sudaro beveik 80 % sutartyse numatytos sumos, atveju nėra gairių, koku mastu užduotis galima perduoti išorės vykdytojams, kaip apibrėžiamos išorės konsultantų paslaugos ir kokie gebėjimai ir pajėgumai turėtų būti išlaikomi viduje. Be to, kai kurių konsultavimo paslaugų, perkamų pasikartojančioms užduotims atlikti, atveju Komisija neatlieka sąnaudų ir naudos bei poreikių analizę, kad, prieš pateikdama naujas

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

viešųjų pirkimų paraiškas, apsvarstytų santykinis pranašumas, susijusius su naudojimosi išorės paslaugų teikėjų, o ne vidaus darbuotojų paslaugomis.

Nors taikomi konkurso laimėtojų atrankos kriterijai buvo tinkami, Komisija nepakankamai stebėjo ir valdė dideles rizikas, susijusias su naudojimosi išorės konsultantų paslaugomis. Tai, be kita ko, yra paslaugų teikėjų koncentracijos ir pernelyg didelės priklausomybės nuo santykinai nedidelio skaičiaus paslaugų teikėjų rizikos. Per analizuotą laikotarpį Europos Komisija sudarė sutartis su 2769 išorės konsultantais. Tačiau vien tik dešimt pagrindinių tiekėjų per audituotą laikotarpį sudarė 22 % (apie 600 milijonų eurų) visų sutarčių sumų. Kitaip tariant, kai kurios Komisijos tarnybos dažnai remiasi palyginti nedideliu rangovų skaičiumi. Neretai vienas tiekėjas laimi sutartis kelis metus iš eilės, nors reguliariai organizuojamos atvirų konkursų procedūros.

Dėl šios galimos mažo išorės konsultantų skaičiaus koncentracijos kyla rizika, kad kai kurie paslaugų teikėjai, turintys didelės darbo su Komisija patirties, turės daugiau galimybių laimėti sutartis. Pavyzdžiui, ES auditoriai nustatė, kad kai kurie tiekėjai vienam Komisijos generaliniam direktoratui teikė konsultavimo, įgyvendinimo ir vertinimo paslaugas, o tai jiems gali suteikti konkurencinį pranašumą, nes jie dalyvauja rengiant, įgyvendinant ir vertinant tą pačią ES politiką. Komisija yra nustačiusi procedūras, skirtas galimiems interesų konfliktams nustatyti ir užkirsti jiems kelią. Tačiau tai daugiausia formalūs patikrinimai ir vien jais negalima užtikrinti, kad būtų pašalintos interesų konfliktų rizikos.

Patikrinę atskiras sutartis, ES auditoriai pripažįsta, kad prieš atlikdama mokėjimus, Komisija tikrino, ar konsultantai suteikė reikiamos kokybės paslaugas. Tačiau jie pažymi, kad Komisija, išskyrus tyrimus ir vertinimus, ne visada vertino išorės konsultantų veiksmingumą. Įgytos patirties pritaikymo patybas arba *ex post* sąnaudų ir naudos vertinimus atlieka tik kai kurie generaliniai direktoratai. Be to, juos atliekant centralizuotai nerenkama informacija, kuri leistų kuo geriau pasinaudoti išorės konsultantų gautais rezultatais. Auditorių nuomone, tai mažina Komisijos galimybes nustatyti galimas tobulintinas sritis. Dėl to taip pat padidėja rizika, kad vėl bus samdomi konsultantai, kurie praeityje dirbo prastai.

Atsižvelgdami į naudojimosi išorės konsultantų paslaugomis mastą, ES auditoriai ragina Europos Komisiją pagerinti naudojimosi jų paslaugomis valdymą. Jie taip pat ragina Komisiją didinti skaidrumą teikiant reguliarias ir tikslias ataskaitas dėl naudojimosi išorės konsultavimo paslaugomis.

Bendroji informacija

Auditas apima išorės konsultantų paslaugas, kurios buvo finansuojamos iš ES biudžeto, dėl kurių Komisija sudarė sutartis 2017–2019 m. ir kurias ji užregistravo kaip konsultavimą, tyrimus, vertinimą ar mokslinius tyrimus. Prireikus taip pat buvo atsižvelgta į naujausią susijusią informaciją apie naudojimąsi išorės konsultantų paslaugomis. Į šį auditą nebuvo įtrauktos IT konsultacinės paslaugos.

Specialioji ataskaita 17/2022 „Išorės konsultantai Europos Komisijoje. Reformos galimybės“ pateikta Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).

Kontaktai spaudai

Audito Rūmų spaudos tarnyba, press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 621 552 224
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu, mob. tel. (+352) 691 553 547